AVGUST
1 P Vezi sv. Petra
2 T Alfonz
3 S Najdba sv. Štef.
4 Č Dominik
5 P Marija Snež. +
6 S Sprem. na gori
7 N 9. pobink.
8 P Cirijak
9 T Roman
10 S Lovrenc
11 Č Suzana
12 P Klara +
13 S Kasijan
14 N 10. pobink.
15 P Vnebovzetje
16 T Sv. Rok

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 155. CHICAGO, ILL., ČETRTEK. 11. AUGUSTA — THURSDAY, AUGUST 11, 1938 LETNIK (VOL). XLVII.

Češko-nemška kriza se poostrila-Rusi oborožujejo mejo

Umor sudetskega Nemca na Čehoslovaškem izrabili naziji za novo sovražno kampanjo proti Čehom. — Italijanski maršal Balbo na obisku v Berlinu. — Nemci si skušajo zasigurati podporo Italije, predno bi udarili.

Berlin, Nemčija. — Odnošaji med Nemčijo in Čehoslovaško so stopili zopet v skrajno napet položaj. Nazijsko časopisje, ki izrabi vsako priložnost, da lopne po sosednji državi, je našlo povod za nove ljute napade v incidentu, ki se je pripetil zadnjo nedeljo ponoči blizu mesta Glasenwald na Čehoslovaškem, ko je bil v neki gostilni zaboden neki sudetski Nemec, po imenu Wenzel Baierle. Časopisje poroča o tem dogodku v skrajno izzivalnem tonu, kakor "Nov češki val terorizma", — "Še eno življenje je padlo kot žrtev češke morilske kampanje", — "Sudetski Nemec umorjen od Čehov," in podobno. Eden listov pa je napisal: "Nemško ljudstvo ni več pripravljeno, niti zdaj, niti v bodočnosti, da bi mirno gledalo in prenašalo, kako se Nemci zatirajo samo zaradi njih narodnosti in kako so postali predmet igre nebrzdane, naščuvane druhali."

Kakor govori uradno poročilo češke vlade, je bil omenjeni Nemec umorjen, ko se je v gostilni zapletel v prepir z nemškimi socijalnimi demokrati, kateri so nasprotni sudetski nazijski stranki.

Očividno je, da bodo skušali naziji porabiti ta incident kot opravičilo, ako in kadar se jim bo zdelo dovolj varno, da z oboroženo silo napadejo Čehoslovaško, češ, da njih rojaki tamkaj niso več varni življenja. Da imajo zopet nekaj v načrtu, se razvidi iz tega, ker je prispel v Berlin na obisk načelnik italijanskih zračnih čet, maršal Italo Balbo, da bo vodil konference z nemškim zračnim ministrom, Goeringom. Sklepa se, da si hoče Nemčija pridobiti sigurno podporo Italije, predno bi se spustila v kak odločilni korak, in zato je povabila to italijansko osebnost.

Nemci dobro vedo, da ljubezen Italijanov do njih ni tolika, da bi se ti spuščali za nje v kako negotovo potezo in jim zato brzkone obljubujejo vse mogoče, da si zasigurajo njih pomoč. In ta bi jim bila v slučaju dejanskega spopada v resnici dobrodošla, skoraj nepogrešljiva. Dočim bi namreč Nemčija vodila svoje operacije proti Čehoslovaški, bi Italija na drugi strani lahko toliko nadlegovala Francijo in Anglijo, da bi ti ne mogli uspešno nastopiti proti Nemčiji. Tako bi iz Španije, katero se je Italijanom posrečilo, dobiti v veliki meri pod svojo kontrolo, prav uspešno lahko ovirali Francijo pri premikanju afriških čet v Evropo. Obenem bi od tamkaj italijanski in nemški aeroplani ogrožali Francijo in angleške pozicije v Sredozemlju. Francija bi bila povrhu prisiljena, da bi morala držati del svoje armade na španski meji.

Tako bi bila Italija v veliko pomoč Nemčiji in torej ni čudno, da jo ta tako intenzivno snubi.

—o—

'ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

POBIJANJE IZ ZRAKA

Japonski aeroplani pobili par sto ljudi.

—o—

Kanton, Kitajska. — Nad tukajšnjim mestom so se začeli Japonci ponovno z vso srditostjo znašati in skoraj ne mine dan, da bi njih aeroplani ne sipali smrti med prebivalstvo. Tak napad se je izvršil v ponedeljek, pri katerem je bilo nad sto oseb ubitih, dosti ranjenih, neznano število pa pokopanih pod razvalinami. Takoj drugi dan se je bombardiranje ponovilo, pri katerem je postalo žrtev podobno število ljudi. Aeroplani so z letali naznanili, da se bodo ti napadi vršili vsak dan skozi deset dni.

—o—

UMOR NAD UNIJSKIM URADNIKOM

Chicago, Ill. — Po pravem gangsterskem načinu se je izvršil zadnji ponedeljek zvečer umor nad uradnikom unije barvarjev, Jamesom G. Dunganom. Mož je stopil iz svoje hiše na 3116 Lowe ave. in, kakor pripoveduje neki očividec, se mu je približal neki drugi moški, kateri je najprej nekaj časa govoril z njim, nato pa potegnil revolver in oddal na Dungana dva strela, od katerih se je ta zgrudil na tla. Takoj nato se je pripeljal tja neki avto in iz njega se je na Dungana oddalo še več strelov, na kar so napadalci pobegnili. V omenjeni uniji je že prej večkrat prišlo do prepirov za kontrolo in pred štirimi leti se tudi izvršil napad na Dunganovo življenje, kateremu pa je ta ušel.

—o—

PLEVEL SE MORA IZČISTITI

Chicago, Ill. — Zdravstveni urad je zadnji ponedeljek izdal na lastnike zemljišč v mestu opozorilo, da so pod kaznijo dolžni, odstraniti plevel s svojih lot, da s tem preprečijo razširjanje bolezni "hay fever", katere sezona se približuje. Kdor bi tega ne upošteval, ga lahko zadena globa do $100.

—o—

PIKNIK POŠTNEGA USLUŽBENSTVA

V soboto, 20. avgusta, priredi unija chicaških poštnih uslužbencev svoj letni izlet in piknik na Vytatus Grove, 115th in Pulaski Rd. Prosta vstopina in prosto parkanje.

—o—

ILLINOIS POVABIL PREDSEDNIKA

Chicago, Ill. — Voditelji demokratske stranke v Illinoisu so poslali predsedniku Rooseveltu povabilo, naj pride na obisk v to državo. Pripraven dan za ta obisk bi bil 3. september, ko se bo v St. Charlesu vršilo demokratsko zborovanje, na katerem naj bi predsednik govoril.

MIR NA ŠPANSKIH FRONTAH

Po ljutih bitkah potrebujete obe armadi počitka.

—o—

Hendaye, Francija. — Po srditih bojih, ki so divjali zadnje dni na fronti v vzhodni Španiji ob reki Ebro, je ta torek zavladal dokajšen mir. Kakor kaže, ste obe armadi, vladna in nacijonalistična, tako izmučeni po naporih, katerim ste bili med bitkami izpostavljeni, da neobhodno potrebujete počitka, predno bi se podvzele kake nove bojne operacije. Kakor trdijo opazovalci, je v zadnjih bojih utrpela nacijonalistična armada take izgube, da ni niti misliti na to, da bi tekom prihodnjih par mesecev poskusila nov pohod proti Valenciji.

—o—

STARA TOVARNA PRIZADETA OD STAVKE

Maysville, Ky. — Lokalna unija tekstilnega delavstva, spadajoča pod CIO, je zadnji ponedeljek proglasila stavko v bombažni predilnici January & Woods, in sicer zaradi tega, ker družba zahteva znižanje plač za 12½ odstotkov. Zanimivo je, da je ta tovarna zaprta zdaj prvikrat v vseh 104 letih, kar obratuje.

—o—

NOV UDAREC ZA JUDE V NEMČIJI

Berlin, Nemčija. — Od 30. septembra naprej ne bodo smele nemške trgovske tvrdke več imeti v službi potujočih agentov judovskega plemena, kakor je zadnji ponedeljek ukazalo ministerstvo za gospodarstvo, ki je dostavilo, da morajo ta poklic izvrševati taki ljudje, ki bodo pri stikih z ljudmi podpirali nazijstvo.

—o—

NAZIJI ODPRAVLJAJO NUNE IZ ŠOL IN BOLNIC

Dunaj, Avstrija. — Kakor je zadnji ponedeljek prišlo poročilo iz nekih virov, so naziji v Avstriji na delu, da polagoma odpravijo iz bolnic katoliške sestre usmiljenke in da jih enako odstranijo tudi iz šol kot učiteljice.

DELAVSTVO ŽIGOSA GOVERNERJA

Washington, D.C. — Delavska nestrankarska liga je v ponedeljek izrazila ostro obsodbo nad governerjem države Iowa, Kraschelom, ker je ta uporabil državno milico, da je pomagal k otvoritvi Maytag tovarne, v kateri je delavstvo stavkalo.

KRIŽEM SVETA

— Saragosa, Španija. — Obrambno ministerstvo španske nacijonalistične vlade je zadnji ponedeljek, izdalo poziv za nabor fantov, rojenih leta 1920. V normalnih časih bi prišel ta letnik na vrsto šele leta 1941.

— London, Anglija. — Angleški izvedenci so izgotovili take plinske maske, da, jih bodo lahko nosile telefonske operatorice celo med svojim delom. Mikrofon in slušala so vdelana v masko.

— Moskva, Rusija. — Neki ukrajinski list poroča, da so oblasti pravočasno preprečile zaroto, ki je imela za cilj, uničiti premogarsko industrijo v kotlini reke Doneca. Pet voditeljev zarote je bilo obsojenih na smrt, kakor pravi list.

—o—

NALETEL NA NEPRAVEGA, KI JE BIL PRAVI

Libertyville, Ill. — Neki 58 letni Geo. F. Schwartz se je pojavil zadnjo nedeljo v nekem tukajšnjem salunu in pripovedoval, da je oče policijskega ravnatelja Franka Druba in kot tak je imel seveda neomejen kredit. Prihodnji dan, v ponedeljek, se je mož zopet pojavil, toda v nekem drugem salunu. Tukaj pa se je predstavljal kot brat ženske, s katero se je ravnatelj Druba pred kratkim poročil, in zopet je lahko na kredit pil. To njegovo storijo pa je slišal neki tujec in Schwartz je tega naprosil naj mu posodi nekaj denarja, da bo lahko obiskal svojo sestro in njenega visokega soproga. Prijazni tujec mu sicer ni dal denarja, pač pa mu je ponudil sedež v svojem avtomobilu in odpeljal ga je — v zapor. Tamkaj se mu je predstavil kot — ravnatelj Druba, ki je oženjen že dolgo vrsto let.

PRIPRAVE SOVJETOV

Japonska vlada trdi, da se sovjeti pripravljajo za pravo vojno.

—o—

Tokio, Japonska. — Japonska vlada je izdala poročilo, v katerem trdi, da je izvedela iz raznih virov, da se Rusija na svoji meji v Sibiriji temeljito oborožuje in da se torej pripravlja na nekakšno pravo vojno z Japonsko.

Tako sta v torek pribežala preko meje dva mlada ruska dezerterja, ki sta dala Japoncem razne informacije o sovjetski armadi na vzhodu. Kakor pripovedujeta, imajo Rusi ob Mandžukuo meji pripravljene štiri divizije, kar znaša okrog 56,000 mož, in samo na eni točki nad 140 bojnih aeroplanov. Iz drugih virov pa se je nadalje izvedelo, da grade sovjeti tudi nove obmejne trdnjave.

Razgovori v Moskvi za mirno poravnavo sedanjega oboroženega spora se bodo nadaljevali, kakor se pričakuje, ne verjame pa se dosti v kak zadovoljiv rezultat. Pogoji namreč, ki jih stavite ena in druga država, so daleko različni. Tako zahteva sovjetska vlada, da mora priti v spornem ozemlju položaj na isto točko, kakor je bil pred 11. julijem, predno so se sovražnosti začele, prej, kakor se začno kaka pogajanja; Japonska pa nasprotno vztraja na tem, da obdrži ozemlje, ki ga je zasedla njena armada po omenjenem dnevu.

—o—

SVOJEVRSTNO NAKLJUČJE

Mitchell, Ind. — V tukajšnjem mestu sta se pred kratkim sestala dva para dvojčic, ki imata popolnoma enaka imena. Pišejo se Martha in Mary Johnson. En par živi v tukajšnjem mestu na Main st., drugi pa v Crawfordsville, Ind., tudi na Main st. V sorodu si niso nič, pač pa je par v Crawfordsville čital v nekem listu o paru v Mitchell in prišel semkaj k njim na obisk.

KITAJCI ZBIRAJO VOJNI SKLAD

V kitajski prestolici Hankovu in v okoliških mestih se je vršila javna kolekta za pomoč državnemu vojnemu skladu in, kakor se poroča, se je pri tem nabralo nad mlijon dolarjev. Slika kaže, ko je neki rikša kuli daroval svoj prispevek.

Iz Jugoslavije

Semiškim orožnikom se je posrečilo da so polovili tatinsko tolpo, ki je vlamljala v zidanice in odnašala razne stvari revnemu prebivalstvu. — Slika suše v Beli Krajini. — Smrtna kosa. — Razne nezgode.

Plenilci zidanic pod ključem

Semič, 22. julija. — Že nekaj let so v Semiču in okolici požigi, vlomi in tatvine na dnevnem redu. Posebno zadnje čase so se vlomi množili in orožništvo kljub vsej budnosti ni moglo priti zlikovcem na sled. Obstajal je sum, da je bila na delu večja družba, ki je imela zavetje in odjemalce pri uglednejših osebah.

Pretekli teden pa se je orožnikom posrečilo razkriti in poloviti vrsto ljubiteljev tujega blaga. So to že večkrat kaznovani Martin Lukežič, Alojz Smrekar, Franc Volk in Jakša, katerih vodji pa sta bila zviti Alojz Stefan in njegova žena. Poleg navedenih je bilo aretiranih več bogatih posestnikov, ki so bili njihovi stalni odjemalci in zavetniki.

Največjo tatvino so izvršili pred dvema letoma na škodo državnih železnic, kjer so ukradli dvoje gonilnih jermenov iz vodovodne črpalke v Rožnem dolu v vrednosti 600 din. Drugi večji vlom so izvršili v zidanico g. Pečaverja, predsednika občine, ter mu odnesli okrog 800 l vina. Za tem so se vrstile tatvine in vlomi po večini samo v zidanice. Kradli so vse, največ pa vino, žganje, suho meso, mast in perutnino. Doslej jim je dokazanih okrog 20 vlomov. Blago so razpečavali do Novega mesta, Toplic in Črnomlja.

Ves Semič si bo pošteno oddahnil, če bodo nepridipravi občutno kaznovani in čim dalje časa ostali za zapahi, saj smo s strahom pričakovali jeseni, ko se spet napolnijo zidanice in kašče. Nekateri, zlasti siromašnejši kmetje so bili brez pijače, mesa in masti vse leto, ker so jim bili vse odnesli vlomilci.

—o—

Suša v Beli Krajini

Suhor, 21. julija. — Žalostno izgleda sedaj Bela krajina. Sicer smo navajeni suše, ki je druga leta nastopila konec julija, letos smo pa imeli zadnji dež, ki je nekoliko namočil, 22. maja. Vsi vodnjaki so prazni kakor tudi luže, kjer so napajali živino. Pester je bil pogled vsako jutro in večer, ko se je cela procesija voz s sodi pomikala proti Metliki, da so pripeljali vode za ljudi in živino.

Razumevanje za našo revščino in potrebo je pokazala banska uprava in mestna občina ljubljanska, ki sta poslali v Belo krajino dva škropilna avtomobila, ki od nedelje razvažata vodo v posamezne vodnjake. Za prvo silo je pomagano. Prosimo pa bansko upravo, da bi pospešila graditev vodovoda.

—o—

Zlati jubilej

Dne 23. julija leta 1888 sta pri Mariji Pomagaj na Brezjah na tihem darovala prvo sv. mašo dva duhovnika-novomašnika. Bila sta to pokojni Dr. Janez Evangelist Krek in g. Matija Slak, sedanji župnik na Brdu, ki je letos v nedeljo 24. julija slovesno praznoval svoj zlatomašniški jubilej.

—o—

Smrtna kosa

Na Javorniku je umrla Marija Klinar, mati poznanih kulturnih prosvetnih in telesnovzgojnih delavcev Franceta in Janka Klinarja. — Na Pragerskem je umrl Josip Windisch, železniški uradnik v pokoju, star 70 let.

—o—

Velika tatvina

Pekovski mojster Franc Jurgec v Št. Iliju v Slovenskih goricah je že dolgo opažal, da nekdo obiskuje njegovo klet in mu odnaša iz sodov vino, žganje in sadjevec. Neznani obiskovalec se je toliko privadil, da je začel prihajati tudi v trgovino ter odnašal iz nezaklenjene blagajne denar. Jurgec je naračunal, da mu je bilo od lanskega decembra pa do sedaj ukradene gotovine in pijače v vrednosti nad 17.000 dinarjev.

—o—

Upnikov se je otresel

V Stopnem pri Makolah so našli v hlevu mrtvega 70 letnega preužitkarja Andreja Unuka. Preiskava je dognala, da se je starček zastrupil z nekim kemičnim preparatom, katerega je kupil v Slovenski Bistrici. Kot vzrok samomora navajajo, da so ga številni upniki vedno terjali, pa se jim je umaknil.

—o—

Tovarno grade

Iz Krškega poročajo, da so dela pri gradnji nove Bonačeve tovarne na Vidmu v polnem teku. Iz temelja že naglo rastejo zidovi, pod rokami spretnih zidarjev. Pri zidavi bodo baje porabili tisoč vagonov opeke, sto vagonov cementa in sto vagonov apna.

—o—

Avto ga je povozil

Ko se je nekega večera 30 letni tekstilni delavec Ivan Gabrovec iz Sv. Marjete ob Pesnici peljal z dela domov ga je v Košakih pred opekarno zadel neki avtomobil s tako silo, da si je pri padcu prebil lobanjo in obležal nezavesten na cestnem tlaku. Odpeljali so ga v bolnico.

—o—

Trije bratje obsojeni

Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je vršila razprava zaradi uboja obmejnega stražnika Dimitrijeva Milivoja. Obsojeni so bili: Martin Zupanc, 29 letni kleparski pomočnik na 5 let robije, njegov brat Karel, 23 letni čevljarski pomočnik na štiri leta robije in brat Franče, 18 letni delavec na tri leta robije.

—o—

Oglasi v "Amer. Slovencu" imajo vsikdar uspeh!

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd.,Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75
Posamična številka	3c

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd.,Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti deposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Oboroževanje

Priprave za bodočo vojno se mrzlično vršijo. Gospodarski dvig zadnjih let razlagajo prav z velikimi dobavami v vojne namene po vseh državah. Zadnja poročila zavoda za proučevanje konjunkture v Berlinu se obširno bavi z izdatki posameznih držav za oboroževanje in s trgovino z vojnim materialom. Po izvlečku teh poročil posnemamo, da so izdatki v obrambne namene posameznih držav letos za 10 do 15 odstotkov večji kot lani, bodo pa še enkrat tako veliki kot leta 1929. in celo trikrat do tri in polkrat tako veliki kot leta 1913. V vseh državah znašajo naročila za vojni material 300 do 450 milijard dinarjev, velikanske dobičke vojne industrije moremo v teh številkah slutiti.

Poročilo meni, da nikakor ni računati s tem, da bi sedanje popuščanje konjunkture moglo znatno znižati cene vojnega materiala, ker od izdatkov za pripravo na vojno odpade v splošnem razmeroma malo na surovine. Kljub popuščanju konjunkture stalno narašča mednarodna trgovina z vojnim materialom. Medtem ko je bila ta trgovina že lani za 28 odstotkov večja kot leta 1929., so se te vrste kupčije v zadnjem letu povečale za 42 odstotkov.

Svetovna trgovina z vsem blagom v letošnjem prvem četrtletju se je v primeri z lanskim prvim četrtletjem zmanjšala za 3 odstotke, izvoz vojnega materiala pa se je letos dvignil za 82 odstotkov. Največ se izvažajo letala in je že lani njih vrednost skoraj dosegla znesek za vse ostalo orožje in municijo skupaj. Največ vojnega materiala izvažajo sedaj Združene države Severne Amerike, sledi jim Anglija (ki je bila doslej na prvem mestu), na tretjem mestu je Francija, s katero pa se kosa Češko-Slovaška.

Svet se torej pripravlja na strašni pokolj. Žalostna bodočnost je pred nami.

—o—

"Prvenstvo ideologije"

Pod zgorajšnjim naslovom zanimivo piše pariški "Tageszeitung" o načelnem boju med fašizmom in demokracijo v Evropi. Med drugim pravi:

Mussolini je v zadnjih dveh dneh govoril dvakrat naravnost ali po radiu, in obakrat se je to zgodilo, da bi postavil nasproti zahodnim demokracijam, ki vodijo z neskončno potrpežljivostjo in neutrudno dobro voljo svojo mirovno politiko, svoje fašistično bojevito naziranje. V predgovoru k svojemu delu, ki opeva velika dejanja za časa "prvih 15 let fašističnega vladanja", je duce razglasil, da bo Francova zmaga v Španiji velikega pomena za evropski razvoj. Nadalje je poudaril, da so celotne države bile na teh tleh mednarodno pomembno bitko, katere nasledki bodo šele v prihodnosti očitni. S tem je dokazana abotnost tistih krogov, ki mislijo, da se bo dala Španija po Francovi zmagi zopet nevtralizirati in da bo potem mogoče vzeti sadove njihovih posredovanj. Prav lahko je razglašati, da ne želimo ločitve Evrope v ideologične skupine in da odločno odklanjamo novodobne verske vojne. Kajti diktatorji so vendar tisti, ki izpovedujejo prvenstvo ideologije. Njihovi nasprotniki bodo prej ali slej morali iti po isti poti, pa če se še tako dolgo upirajo.

Dr. Peterson, priznan dušeslovec piše o svojih opazovanjih in pravi: "Nad trideset let sem opazoval razne velike može, kot več predsednikov Zdr. držav, druge vladarje in razne privatnike. Na vseh je opaziti, da pred kakim odločilnim korakom gredo nekako sami vase, na neko posvetovanje s samim seboj. Kakšno posvetovanje pa je to? Mnogi izmed gredo v samoto in se tamkaj razgovore s svojo vestjo, s svojo dušo in še le potem pride odločitev. N. pr. general Foch, glavni poveljnik zavezniških armad v svetovni vojni, je pred vsako večjo odločitvijo šel v jutru najprvo h sv. zakramentom, potem pa se zaprl v sobo za več ur in ko je prišel ven, še le potem je izdajal povelja in ukaze za kake večje akcije. Kaj je to? Vprašuje Peterson, ki obenem tudi odgovarja in pravi: Dokaz, da ima človek v sebi še nekoga, ki mu najbolj zaupa, to je njegova duša, njegova vest. Pri živalih tega ne opazimo, ker tega nimajo." — Tisti, ki trdijo, da človek nima duše, naj bi to le izjavo razmišljali.

Statistikarji so dognali, da leta 1923 je stala vlada in oblast, ki pazi v deželi na red in upravo vsakega posameznika $79.96. To leto pa pravijo da bo stalo vsakega državljana $138.14. Vzrok, raznih vladnih uradov je vedno več in vse to vzdržuje ljudski denar, ki ga plačujemo pri davkih.

Pri sklepu evharističnih slovesnosti v Quebecu, Kanada, se je letos udeležilo nad 300,000 ljudi. Vlada sama priznava, da v Kanadi še ni bilo toliko naroda zbranega pri kaki slavnosti.

ŠTEFANOVCI, V NEDELJO VSI NA AMERIŠKO BREZJE!

Chicago, Ill.

Na praznik Marijinega vnebovzetja ali na Veliki Šmaren, ste vsi Slovenci iz Chicage in okolice uljudno vabljeni, da pridete v Lemont, na znano Marijino božjo pot k čč. oo. frančiškanom, ali takozvano "Ameriško Brezje". Ta dan se v velikem številu zberimo na hribu pri lurški votlini, kjer bo sv. maša. Kakor so čč. oo. frančiškani napovedali, bo to veliki dan za nas vse, da tako počastimo našo nebeško Mater in se ji poklonimo ter jo prosimo njenega varstva. — Ob enem si bomo tam prijateljsko stisnili roke, ko se po končanih romarskih molitvah zberemo v prijetni senci košatih krastov.

Veste, da se letna sezona že polagoma bliža svojemu koncu. Ne bo več dolgo, ko bomo morali dati slovo raznim izletom v prosto naravo, zato porabimo še teh nekaj nedelj, da da se naužijemo svežega poletnega zraka in se razveselimo bujnega zelenja v naravi. Zato, ne prezrimo te lepe prilike, ki se nam ponuja, kakor je zgoraj omenjeno.

Poleg tega, kar ste zgoraj brali, pride tja na ameriško Brezje tudi Mr. Anton Grdina s svojimi premikajočimi slikami. Mr. Grdina bo tam v Lemontu pri čč. oo. frančiškanih v nedeljo 14. in v ponedeljek 15. avgusta, ki bo kazal raznovrstne zanimive slike. V njegovih slikah bomo videli lepi kulturni vrt v Clevelandu, o katerem smo že toliko lepega brali v našem časopisju. Videli bomo slovesnost njega otvoritve; videli veličastno parado in ljubljanskega župana Dr. Adlešiča ter njegovo soprogo, ki sta prisostvovala slovesni otvoritvi. Saj veste, da je g. župana vsakdo vzljubil, kdor je imel priliko da se je z njim sestal. Vemo pa tudi, da je vsakdo vzljubil lepe slike, ki jih je Mr. Grdina že tolikokrat kazal. Tudi sedaj ne bo nič drugače. Mr. Grdina pravi, da ima mnogo slik, katerih še nismo videli in predvsem hoče pokazati te. Zato je izbral posebno te novosti, da nam pokaže zares nekaj lepega. Kakor se sporoča, se bodo slike kazale v večernem hladu gori na hribu, pod drevesi.

Naj omenim še to, da bo Mr. Grdina po dnevu jemal filmske slike romarjev in romaric. Vsi udeleženci bodo na teh slikah in tako bo potem Mr. Grdina poslal to sliko našega slovenskega romanja v Ameriki, v staro domovino, kajti tudi tam ravno tako radi in z veseljem gledajo slike slovenskih Amerikancev, kakor se mi veselimo slik iz stare domovine. To naj bi torej bila najpopolnejša slika vernih ameriških Slovencev gori na hribu pri Mariji Pomagaj v Lemontu.

Dragi rojaki. Vabljeni ste vsi, prav vsi, da se udeležite. Naj bo ta dan toliko romarjev v Lemontu, da bo Mr. Grdinatu zmanjkalo filmov, predno bi vse vlovil v tisto "mašinco", kar se pa najbrže ne bo zgodilo, kajti Mr. Grdina ima veliko praznih filmov pripravljenih in za jemati kake nove slike, ni nikoli v zadregi. Pridite rojaki iz Chicage, So. Chicage, Pullmana, Cicero, Berwyn in od drugod. Kateri more se naj ta dan zbere na hribu in prepričan sem, da ne bo nobenemu žal, ki se bo udeležil. Da ne bo nihče omagal, bodite brez skrbi, kajti preskrbljeno bo tam tudi za tiste, ki so na potovanju radi lačni ali magari žejni. Čč. oo. frančiškani se trudijo, da bi kolikor mogoče postregli vsem in da bi bil vsakdo, ki pride tja z vsem kar najbolj zadovoljen. — Vselej se veselimo, ko gremo v Lemont k Mariji Pomagaj. Letos, sem prepričan, bomo pa še bolj veseli, ker bomo poleg navadnih vsakoletnih dobrot, ki smo jih bili še vselej deležni tam, videli tudi lepe premikajoče slike, katere bo kazal tam Mr. Anton Grdina iz Clevelanda. S tem se bo spolnila želja mnogim, ki so že spomladi želeli videti filmske slike, pa Mr. Grdinatu ni bilo mogoče priti tedaj v Chicago. Sedaj bote vsi imeli priliko, da bote tam na hribu ali pred cerkvijo filmani. — Torej, ne pozabite na zgoraj omenjene dneve in pridite vsi v Lemont. — Nasvidenje pri Mariji Pomagaj. **Leo Mladič**

KAJ PIŠEJO IZLETNICE IZ STARE DOMOVINE

Borovnice Jugoslavija

Zapoznelo se je moje poročilo o našem potovanju, in to pa zaradi tega ker, kakor hitro smo stopili na domača tla, že ni bilo časa še niti misliti ne na pisanje. Pa da ne preskočim potek potovanja, skušala bodem nadaljevati vsaj površno — od Pariza naprej. — V Parizu namreč nam je Francoska Linija preskrbela brez nadaljnega doplačila izvrstno prenočišče v hotelu Terminus in tudi hrano za dan ko smo se ustavili v Parizu. Linija nam je tudi dala dva autobusa da smo se peljali po Parizu in si ogledali znamenitejše kraje kot: Notre Dame, Grobnico Napoleona, Grob nepoznanega vojaka in še dosti drugega, povsem zelo zanimivega za ogledati. Z nekega hribčka se dalo videti ves Pariz, ki ga je dokler oko nese. Drugo jutro 29. junija smo se odpeljali iz Pariza in se nam ni bilo treba presedati do Ljubljane. Ko smo se peljali skozi Švico, Tirolsko proti Nemški Avstriji, pa so že začele naše potnice govoriti: glej še nebo je že vse bolj domače tu, kaj pa še pokrajina. Ampak pokrajina v Svici in tam okolu je mene skoroda kar strašila; strašanske pečine, ki skoroda kar visijo čez železniško progo, zgledajo kot da se bodo katerikoli trenotek od tresenja vlakovega kar podrle na nas. V Chicagu sem si tolikokrat želela videti kak hribček ali holmc, no — sedaj sem si jih nagledala. Med tem pa, ko smo mi potniki enkrat občudovali zopet se veselili in se malo bali pokrajin, je pa vlak dirjal dalje in dalje, proti našemu cilju. V nemški Avstriji je bilo posebno pregledovanje denarja koliko ga kedo ima s seboj kaj natančno. Kot nam je bilo povedano je to zato ker Judje skušajo na vse načine ves svoj denar spraviti čez mejo a vlada v Nemčiji pa tem dovoljuje le gotovo svoto in nič več, torej, kot se sliši, da pa se Judje sedaj oprijemljejo vsakovrstnih prilik, da dajo tujcem svoj denar, da ga ti za nje ven iz meje nesejo, zato je torej Hitlerjeva vlada tako strogo pri pregledovanju denarja.

Prvega julija smo pa prišli v Jugoslavijo, našo ljubo domovino. Že takoj na Jesenicah, ob pozdravu, ki so ga nam izročile Ljubljanske gospe skupno z Jeseniškimi prebivalci, se nam je srce tajalo veselja, jokali smo. Na Jeseniškem kolodvoru mi je prav priletna mamica kazala že vso oguljeno zarujavelo koverto ameriškega pisma zadnje, ki ga ji je sin pisal, in me spraševala, če vem kje je ta kraj, kjer nje sin živi in če morda še sploh njenega sina poznam. Pozneje se mi je na ta način še mnogokrat pripetilo tudi v Borovnici; zatorej, če kedo čita te vrstice, ki že dlej časa ni pisal morda že osivelim starišem, dajte, dajte pisati, ker pisma tako težko pričakuje osivela mati in zmatran oče; molita za sina, hčer, molita, da bi pismo prišlo, pa ker ga ni, pa obupujeta, saj najina molitev nič ne pomaga. Seveda, sem tudi z mnogimi govorila, ki so mi povedali: o moja hči, moj sin, saj sta dobra, za vsake praznike mi pošljeta dolar, in že za dolar ob praznikih, kako so ti ljudje hvaležni, kedor pa še svojim kaj več pošlje, oh, ti so pa gotovo stotero poplačani v molitvi.

Ko smo prišli na ljubljansko postajo, tam smo bili kot častno sprejeti. Ne bom se spuščala v obširnejše poročilo o sprejemu, ker gospod urednik je že gotovo posnel iz ljub. Slovenca, kajti tam so o vsem natančno poročali. Naj le omenim, da na postajo me je prišla moja sestra čakati; oče in mati si nista upala me pričakati izven hiše, in za mojo sestro sem prvemu kot v pozdrav v Jugoslaviji segla v roke ljubljanskemu županu, g. Dr. Adlešiču. Na kolodvorskem vrtu nam je Rafaelova družba postregla s finim golažem, tu smo se že tudi srečavali z nekaterimi starimi ameriškimi znanci, kot: č. g. patrom Zakrajškom, z gospo Jazbec, ki je včasih živela v Chicagu, z očetom naše znanke Miss Nartnik, ki so kar prišli na ta dan v Ljubljano na kolodvor, češ, saj morda bo pa le tudi moja Mary med popotniki. To, da je Mary komaj dobro odšla iz domovine, ni očetu Nartnikovemu kar nič jemalo upanja. Meni je na kolodvoru ura silno počasi šla naprej, bilo je grozno čakati na vlak do popoldne. Zato smo pa kar moj veliki kufer, ročne kovčege, naložili na taxi, še jaz z mojo sestro prisedle in smo z avtomobilom oddrdrali v Borovnico. To me je stalo 200 dinarjev, nekaj že več kot bi bilo na vlaku, pa na ta način mi je bila vsa prtljaga pripeljana v hišo in starše sem videla kake tri ure preje, to je bilo meni še največ. Ko smo se peljali od Brega proti logu, so pa tam moj oče krmo sušili. Sestra reče: tamle so pa oče. Ukažem naj voznik ustavi in že sem skočila ven — stekla proti snožeti — pa obstala — jej, ali so res to moj oče. Res, 25 let jih nisem videla, vendar, tolike spremembe kar nisem mogla pojmovati; revček ostarel, upognjen, zdelan, zmatran. Ker so me pričakovali, so me takoj spoznali in zajokali smo od veselja, ali kaj, kot otroka. Pa rekli so, le hiti domov no, mati te komaj čaka. Ko sem se vrnila k avtomobilu, videla sem, da si je voznik solze obrisal.

Marija Blai

—o—

Katoliški Slovenci, podpirajte svoj list "Amerikanski Slovenec"!

IŠČEM ŽENO

srednje starosti brez otrok za hišna dela. Jaz sem vdovec s tremi otroki, star 51 let in imam stalno delo $35.00 na teden. Delam 15 let na enem kraju. Katero bi veselilo, naj mi piše v hrvatskem jeziku na naslov: **Mr. J. W. M., P. O. Box 5667. Chicago, Illinois.**

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Himen

Cleveland, O. — Preteklo soboto sta se v cerkvi sv. Andreja na Superior Ave. poročila Mr. Peter Srnovršnik in Miss Margaret Stefano. — Obilo sreče!

—

Vest iz domovine

Pittsburgh, Pa. — Tukajšnja rojakinja Mary Butkovec je prejela pred kratkim iz stare domovine žalostno sporočilo, da ji je v Petelinjah pri Št. Petru na Krasu umrl njen oče Anton Dekleva v častitljivi starosti 82 let. Doma zapušča ženo, tri sinove in dve hčeri, tukaj v Ameriki dva sina in gori omenjeno hčer.

—

Nesreča rojaka

Milwaukee, Wis. — Na letovanju se je mudil tukajšnji rojak Avgust Hofer z 904 So. 1st St., tam ob jezeru Pewaukee. Ko se je hotel nekoliko prepeljati s čolnom po jezeru, mu je na mokrem pomolu spodrsnilo da je padel in si v členku zlomil levo nogo.

—

Iz starega kraja

Cleveland, O. — Pretekli teden so dospeli iz stare domovine v Cleveland 15 letni Mirko Jama, ki bo ostal pri stricu Antonu Malavašiču, kateri je vodja Zadružne trgovine; in Stevan in Anna Zrnic z očetom in bratom John in George Zakani.

—

Poroka

Calumet, Mich. — Mr. in Mrs. Joseph Rupa z Laurium, Mich., sporočata, da se je njihova hčerka Emma omožila v Iron Mountain, Mich. z Otto H. Olson.

—

Slovenec oropan

Milwaukee, Wis. — Pretekli teden zjutraj je dobil rojak Karel Kuhar, ki vodi gostilno na 2042 N. 12th St. prav neprijeten obisk. Rojak se je nahajal še v postelji, ko se je povzpel maskiran bandit skozi odprto okno spalnice natakarice Alme Leicher, kateri je zagrozil molk. Od tam je udrl v Kuharjevo spalnico, kjer je Kuharja in njegovo ženo s samokresom prisilil, da sta mu odprla varnostno shrambo, iz katere je pobral $678, nakar je skočil na cesto in izginil.

—

Rojenice

Cleveland, O. — Pri družini Mr. in Mrs. A. Škur so se zglasile prijazne vile rojenice in jima prinesle v dar zalo hčerko.

—o—

Mrtvega so našli

Chicago, Ill. — V njegovem stanovanju na Howe St. so zadnji teden našli mrtvega 58 letnega rojaka Charlesa Jegliča. Brzkone je moža, ki je živel sam, zadela kap in, predno se je odkrila smrt, je truplo že razpadalo. Doma je bil iz Tržiča na Gorenjskem.

"TARZAN NEUSTRAŠENI" (18) (Metropolitan Newspaper Service) **Napisal: Edgar Rice Burroughs**

Ko je bil Tarzan s temi pripravami gotov, se je poslovil od Dr. Brooksa. Opici Nkimi je pa zabičil, da mora ostati pri starem možu, da mu bo prinašala sveže vode in mu podajala hrano. "Črni možje bodo prišli in naju oba umorili," se je izgovarjala opica, ki bi najraje šla s Tarzanom po svetu.

"Bodi previdna," ji je prigovarjal Tarzan, "in ne hodi brez potrebe okolu, ampak drži se doma, potem te ne bodo našli." — S potrtim svojim opičjim srcem je Nkima ostala in žalostna gledala za svojim braniteljem junakom Tarzanom, ko je odhajal v dolino, da izvrši prošnjo Dr. Antona Brooksa.

Tarzan sam ni bil prepričan, da se vse gladko izteče, kot mu je naročil bolani Dr. Brooks. Vedel je pač predobro, da se skriva v džungli vse polno špijonov, pripravljenih, da ga ubijejo . . . — Daleč proti jugu je bilo res mnogo ogleduhov rodu Zambeh, ki so iskali žrtev za hrano svojemu gozdnemu bogu.

Eden izmed teh črncev, ki je slučajno sam hodil, oborožen s sulico, je zaslišal, da se bliža po džungelski stezi večje število ljudi; udarjanje številnih nog, ob tla je to potrdilo. Skril se je za gost grm in čakal. Kmalu je zagledal precejšnjo karavano tujih ljudi, ki so se vedno bolj bližali.

POZOR! Poglej na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnine potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

SLOVENSKI RUDARJI V SRBIJI

Belgrad, julija 1938.

Na vsakem rudniku jih najdeš, tako na državnih, kakor privatnih. Večinoma so kvalificirani rudarji, ki so prišli na srbske rudnike predvesm iz revirjev trboveljske premogokopne družbe. Nekateri ostanejo na enem rudniku dalje časa, po več let, drugi se pa iz leta v leto selijo od rudnika do rudnika.

Pred leti se je zanje brigal malokdo. V zadnjem času jim pa posveča vso pozornost belgrajsko Prosvetno društvo in Rafaelova družba v Ljubljani. Zanje je v zadnjem času mnogo storjenega tudi v verskem oziru ter so skoraj v vseh večjih kat. naselbinah katoliške župnije s cerkvami. Tako predvsem v Ravni Reki. Pod katoliško župnijo v tem mestu spadata državna rudnika Ravna Reka in Senjski rudnik, edina državna rudnika v Srbiji, ter privatna rudnika Bare in Sisevac.

V vseh teh rudnikih je zaposlenih precej slovenskih rudarjev. Tako je v Ravni Reki oženjenih rudarjev Slovencev 130, neoženjenih 90. Skupno 220 slovenskih rudarjev. Vsega delavstva je na rudniku 1000. Od tega števila je 22% Slovencev. Ostali rudarji katoliki so Hrvati, precej rudarjev je pa tudi iz Bosne in Hercegovine ter Vojvodine. Katolikov je od njih 230. Skupno je na rudniku rudarjev katolikov 450 t. j. 45% vsega delavstva.

Slovenski rudarji so večinoma poročeni ter imajo številne družine. Vseh Slovencev v Ravni Reki je 630.

Slovenci so na rudniku večinoma kopači in pomožni kopači. Vozačev je zelo malo. Nekaj je tudi rokodelcev.

Razmerje Slovencev na rudniku Ravna Reka in v sosednih rudnikih z ozirom na ostale katolike je naslednje:

	Skupno štev. katolikov	ostali	Slovenci
Ravna Reka	630		1000
Senjski rudnik	100		200
Rudnik Bare	120		220
Sisevac	500		700

Skupno št. katolikov 1350; skupno Slovencev 2120.

Iz teh podatkov je razvidno, da je Slovencev 61% od vseh katolikov.

Kulturno se Slovenci zaenkrat udejstvujejo samo v cerkvenem pevskem zboru, ki prireja skoraj vsak drug mesec manjši koncert ali pa kak drug nastop. Vse je pripravljeno tudi za ustanovitev prosvetnega društva, v katerem se bodo Slovenci lažje kulturno udejstvovali. Poleg belgrajskega Prosvetnega društva se je, kakor že omenjeno, pričela brigati za Slovence v Srbiji tudi Rafaelova družba ter je preskrbela 9 otrokom iz teh rudnikov bivanje čez počitnice v Sloveniji. Vsekakor hvaležno, ker bodo ti otroci morda prvič v življenju videli kraje svojih staršev in morda prvič v življenju čuli pravo in čisto slovenščino. Pa tudi kaj bi si prikrivali :Precej slovenskih otrok sploh slovensko govoriti več ne zna ter se tako rod za rodom izgublja. Zato je stalna prošnja vseh teh ljudi, da bi poleg slovenskega duhovnika dobili tudi slovenskega učitelja, ki bi poleg ostalih predmetov na šoli slovenske otroke poučeval tudi v slovenščini. V Ravni Reki pa, odnosno v Ravno-reški župniji, kjer imajo Slovenci med katoličani večino, bi pa morali imeti tudi slovenskega duhovnika, ki bi božjo besedo slovenski mladini ter odraslim oznanjal v materinem jeziku. Slovenci se še danes hvaležno spominjajo vsakega slovenskega duhovnika, ki jih je obiskal. Ob takih prilikah so prišli v cerkev tudi taki, ki jih drugače božji hram nikdar ne vidi, ter so opravili svoje verske dolžnosti. Rudarji imajo v sedanjega nadškofa prevzvišenega g. dr. Ujčica popolno zaupanje in so prepričani, da bo tej njihovi prošnji ugodil. Istočasno so mu tudi globoko hvaležni za vso očetovsko skrb, ki jim jo izkazuje.

Gmotni položaj rudarjev je za stanje, ki vlada drugod, zadovoljiv. Povprečni kopaški zaslužek znaša okoli 50 din. Oba rudnika v Ravni Reki in Senjskem rudniku sta zaradi tega, ker sta državna, v stalnem obratu in rudarji "praznovanj" sploh ne poznajo. Svoje življenjske potrebščine si rudarji kupujejo v Nabavljalni zadrugi drž. uslužbencev. Zadruga ima svoj lasten dom, ki ga je zgradila lani, ter je stal pol milijona dinarjev. Ista zadruga je postavila večje poslopje tudi v Senjskem rudniku. V njem je pekarna in mesarija. Od zadruge imajo rudarji velike koristi zaradi stalnih cen ter jih trgovci ne morejo izkoriščati.

V stanovanjskem pogledu se je položaj rudarjev istotako izboljšal. Rudniška uprava je do sedaj zgradila že tri nove delavske hiše, dve bo pa še postavila.

Z novim vodovodom, dolgim 10 km, ki spada zaradi visokega dviga vode — 300 m višine — med največje vodovode v Srednji Evropi, je Ravna Reka, kakor tudi Senjski rudnik preskrbljen z zdravo pitno vodo. Vsa dela pri vodovodu so bila končana z načrti vred v dveh in pol letih.

V moralnem oziru je pa položaj tako Slovencev, kakor tudi ostalih precej slab. Velik del delavcev živi v priležništvu. Rudarji si jemljejo žene drug drugemu. Priležništvo ščiti posredno tudi delovna pogodba, kakor tudi pravila bratovske skladnice, ki poročene žene izenačujejo z neporočenimi. Tudi pri domačinih ni dosti boljše. Cerkvenih porok zaradi tega ni preveč. Mož vzame enostavno ženo k sebi ter z njo živi. Za tako ženo pravijo ljudje, da se je "udala", za ženo, ki se je pa cerkveno poročila, pa da se je "venčala".

Verski odnosi med katoliki in pravoslavnimi so dosti dobri. Močno napeti so pa bili lansko leto za časa protikonkordatske gonje, ko so vsi nasprotniki sedanje vlade preplavili deželo z najbolj strupenimi in lažnivimi brošurami in letaki vseh vrst. Sedaj se je ljudstvo docela pomirilo in živi s prebivalstvom druge vere v popolnem soglasju.

Zaradi vedno večjih naročil, ki jih imata drž. rudnika v Ravni Reki in Senjskem rudniku, je predvideno povečanje eksploatacije teh rudnikov s pomočjo centralnega rova za oba rudnika z globino 370 m, kar bi bila največja globina v rudnikih v naši državi. Produkcija bi se na tak način dvignila od 1000 ton na 2500 ton dnevno. Stroški za izkop novega rova in za potrebne strojne naprave so predvideni na 5 milijonov dinarjev. Ob tej priliki namerava rudniška uprava uvesti tudi pnevmatično zasipavanje jam. Ta način je pri nas v rabi edino v Rajhenburgu. Dela se s pomočjo zgoščenega zraka, ki po ceveh potiska zdrobljen kamen v odkopane dele jame ter jih zasipava.

Po starosti in kakovosti premog iz teh rudnikov odgovarja premogu trboveljskih rudnikov v Sloveniji.

V Senjskem rudniku je tudi nova kalorična električna centrala, ki služi razen za obratovanje rudnikov v Ravni reki in Senjskem rudniku tudi za razsvetljavo mesta Čuprije. Elektrarno bodo v kratkem povečali ter bodo potem od nje dobila električni tok za razsvetljavo tudi mesta Paračin in Jagodina in ostali kraji v Pomoravju.

Senjski rudnik bo tako v pogledu elektrifikacije Pomoravja igral slično vlogo kakor velenjski rudnik v Sloveniji.

—o—

Katoliška družina brez katoliškega časopisja, je brez varuha proti laži-tisku.

KANONI VARUJEJO OBREŽJE

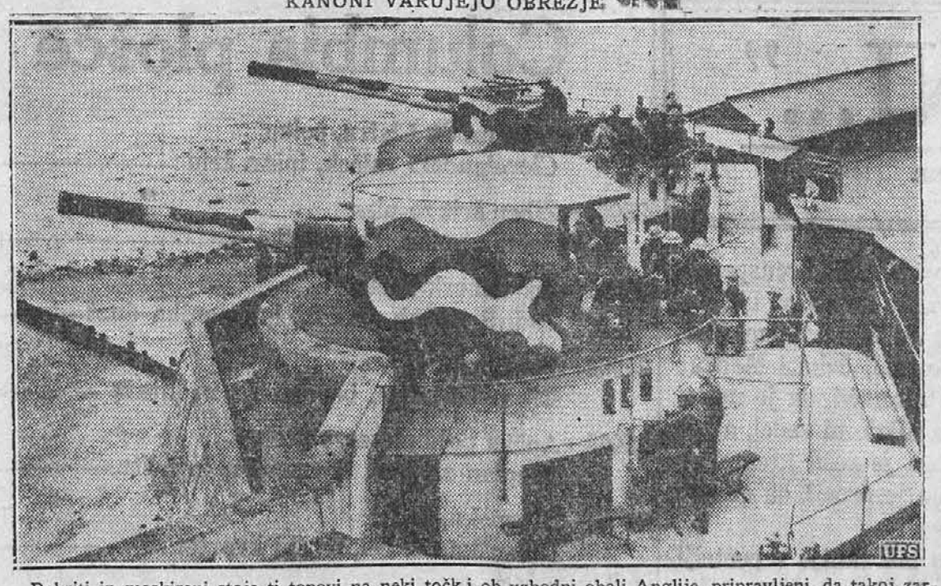

Pokriti in maskirani stoje ti topovi na neki točki ob vzhodni obali Anglije, pripravljeni, da takoj zarjovejo, ako bi pretila državi nevarnost.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

SOVJETSKO-ŠPANSKI BATALJONI OTROK

Iz Barcelone poročajo, da so sestavili v mestu Reus, ki ima 30.000 prebivalcev, posebni otroški bataljon. Tu se vežbajo v vojaški disciplini 11—14 letni otroci, ki jih bodo prisilno poslali na poljsko delo, ker moških delavcev sploh ni ondi nikjer več, saj so po večini ali na fronti ali pa v ječah rdeče Čeke.

—o—

V LURDU SE MU JE ZBOLJŠALO

Holandski katoliški delavci so priredili poseben romarski vlak v Lurd. Te dni se je romarski vlak katoliških delavcev vrnil na Holandsko. S tem vlakom se je vrnil domov tudi bolni delavec Blokland, ki je doma v vasi Vinkeveen. Ta delavec je bil že več let hrom na rokah in nogah. Že večkrat je romal v Lurd, pa doslej vedno brez uspeha. Tudi sedanjega romanja se je udeležil. Ko se je sedaj kopal v lurški votlini, je takoj začutil, da lahko pregiba roke in noge. Noge sicer niso bile popolnoma gibčne, vendar je lahko z njimi stopal ter naredil nekaj korakov brez tuje pomoči. Pač pa so se njegove rane zacelile in ne čuti nobenih bolečin več.

—o—

SLEPARJI NA RUSKEM

Pod tem naslovom je objavila "Leningradskaja Pravda" članek, v katerem govori o letošnji setvi v Sovjetiji. Med drugim je napisala tole:

"V kolhoz "Rdeči breg" je bila odpremljena pošiljka semenskega žita. Bile so to zaplombirane vreče, na katerih je bila zapisana opomba, da jih ne smejo prej odpreti, dokler ne bo setve. Vreče so morali prepeljati preko neke reke, pri čemer so se precej zmočile. Ker so se ljudje bali za žito, da ne bi vzkalilo kar v vrečah, so vreče odvezali in hoteli žito posušiti na soncu. Niso bili pa malo začudeni, ko so opazili, da v vrečah ni bilo nič drugega kot same pleve in smeti. Takšno žito seveda ne velja sejati. Nekaj podobnega je bilo tudi s pošiljko ječmena, ki ga še polovico niso mogli porabiti za sejanje."

Omenjeni časopis še pristavlja, da to ni edini primer, pač pa da se takšne stvari dogajajo kar na debelo. Skoro nikdar pa se ne zgodi, da bi napis na vrečah odgovarjal temu, kar v njih v resnici je. Na odgovornost za takšne goljufije pa ne kličejo nikogar .

—o—

ČUDEŽNA REŠITEV

Nad vse nevaren doživljaj je imela Betty Fearnleyeva iz Woodforda na Angleškem. Peljala se je s svojim kolesom po deželni cesti, pa se je kolo prekucnilo in Betty je vrglo baš pred parni traktor, ki je pripeljal s tremi težkimi vozovi. Fearnleyeva je bila toliko prisebna, da je obležala mirno med kolesi, tako da so šli vozovi preko nje, ne da bi se je dotaknili.

Pozneje je povedala ljudem, ki so ji v grozi pritekli na pomoč, da se je spomnila v trenutku padca na povest o čudežni rešitvi majhnega otroka, ki je ležal med tračnicami in je šel brzovlak preko njega, ne da bi storil kaj hudega.

Razen nekoliko prask, ki jih je dobila pri padcu s kolesa, ni imela niti najmanjše poškodbe. Pač pa so trije mimoidoči, ko so zagledali, kako je padla pred traktor, omedleli in so jim morali pomagati, da so se osvestili.

—o—

BOGAT PŠENIČNI KLAS

General Montagna prejšnji poveljnik bataljona črnih srajc, je naredil uspel poskus v Italiji z afriško pšenico, ki jo je zasejal na svojem posestvu v okolici Pavie. Preteklo leto je zasejal gotovo količino abesinske pšenice, katere plod je letos posejal na novo. Ugotovil je, da ta pšenica kaže izjemne posebnosti. Posebno je odporna proti raznim boleznim, ki se pojavljajo na žitu. Njen klas je zelo velik in ima do 70 zrn, to je približno dvakrat toliko kot navaden pšenični klas. General Montagna bo s temi svojimi poskusi nadaljeval še v večjem obsegu.

—o—

PIJANČEVANJE V STARIH ČASIH

Nekdaj so pijančevanje imeli za nekaj, kar ni bilo sramotno. Močni pivci so imeli navado druge klicati na korajžo s tem, da so jih pozivali, naj za stavo z njimi pijo, kdo bo prej omagal. In se je močno družabno pregrešil, kdor je tak poziv odklonil in ni hotel tekmovati v pijančevanju. Francoski pisec Rabelais, ki je bil tudi zdravnik in je živel v 16. stoletju, piše, da more človek svoje prijatelje primerno počastiti le, če jim močno napija in nazadnje z njimi v pijači tekmuje. Angleži so mnogo starih grških in rimskih navad obnovili, med njimi tudi pitje in napijanje. V imenitnih družbah je nastala navada, da so gospodje imenitnim damam napijali, kar so imenovali 'toast'. In je bilo veliko vprašanje, ali je kaka dama vredna takega 'toasta', take napitnice. Napijati so imenitniki smeli le damam, ki so bile dovolj spoštovane.

Tudi pijanost včasih niso imeli za preveliko sramoto. Nekateri so trdili, da je včasih kar celo zdravo, če se človek čez mero napije. Francoski zdravnik Arnaud de Villeneuve je bolnim in slabotnim ljudem celo svetoval, naj se včasih pošteno napijejo. Še ob koncu 18. stol. je bilo hudo moderno, če je kdo na vso moč pijan prikolovratil domov. V začetku 19. stoletja pa so resni ljudje začeli spoznavati, da pijančevanje nad vse škoduje človeku, da ga uničuje telesno in duševno. Spoznali so že posledice pijančevanja prejšnjih stoletij na novih rodovih. Tako so že od 19. stoletja naprej vsi plemeniti ljudje zatirali pijančevanje, ki je velika nesreča za družine in nesreča za ves narod.

—o—

SPOPAD MED NAZIJI IN PROTINAZIJI

Los Angeles, Cal. — Koncem tedna je takozvana protikomunistična federacija, o kateri se trdi, da je nazijska, sklicala v tukajšnjem mestu no, v kateri se je zborovanje vršilo, se je zbralo okrog 5000 protinazijev in sledili so izgredi, katere je šele policija pomirila in je drugi dan zastražila zborovalce.

—o—

KAČA POJEDLA DEČKA

Mali Gunga Sikh, iz vasi Bergado blizu Beshampora v Indiji, je šel prvič v šolo. Ko mu je učitel rekel naj vstane, ga deček ni hotel ubogati, ker je bil naučen in prepričan, da se sme ubogati le očeta.

Da bi ga kaznoval, ga je učitelj zaprl v drvarnico, ki so jo imenovali tudi "sobo kazni".

Gunga je ves čas na vse grlo vpil, toda "soba kazni" je bila daleč od razreda in poleg tega je učitelj pozabil, da ga je zaprl.

Ko se je že zmračilo in dečka le ni bilo od nikoder, je šel oče v šolo. Ko je vprašal učitelja, mu je ta vse razložil kako in kaj. No, in nato sta šla proti drvarnici, da bi osvobodila ubogega Gungo, ki se je za svoj mali pregrešek dolgo pokoril.

Odpreta vrata in pokličeta dečka. Toda nobenega odgovora. Mogoče je pa pobegnil skozi okno. Vse naokoli natančno preiščeta, a ne sluha ne duha o njem. Vrneta se nazaj in zagledata v "sobi kazni" na tleh raztrgano Gungovo oblekco. Oba sta se neznansko prestrašila. Kaj se je zgodilo? Zapazila sta udavovo sled. Torej kača ga je odnesla. Hitro tečeta po sledi proti gozdiču, in res zagledata pri grmu spečega udava. Razjarjen oče ubije udava in mu z nožem razpara trebuh. Res je bil notri ubogi sinček, ki je še dihal, a je imel vse ude polomljene. Ubogo telesce jadrno odnese v bolnišnico, toda bilo je že prepozno.

—o—

NOVO ČUDOVITO LETALO

Rio de Janeiro. — Brazilski tisk piše obširno o izumu, ki bo zrevolucioniral letalsko tehniko. Izumitelj Alfonso Leopold Bargman je zgradil letalo, ki se lahko dviga in spušča naravnost in lahko tudi v zraku miruje na enem mestu. Letalo je zgrajeno iz aluminija in ima 6 Dieselmotorjev, ki uporabljajo negorljivo olje.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

SLOVENCI POROMAJTE NA AMERIŠKE BREZJE!

Slovenci v Ameriki imamo svojo božjo pot — ameriške Brezje. Kronana brezijška Marijina podoba je nam v nadomestilo one v domovini. Slovenci bodite vneti za čast Marijino tu, kakor so vneti naši rojaki doma. Tam prihajajo na Brezje njeni častivci v obilnem številu. Tam se je vršil prvi dekliški tabor v nedeljo 24. julija. Nad deset tisoč slovenskih deklet iz vse Slovenije je prišlo k svoji Materi, Kraljici Slovencev. Prevzvišeni ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman je imel pri tej priliki slovesno mašo in pridigo, nato se je vršil tabor.

Ta zgled naj privede naše rojake na ameriške Brezje prihodno nedeljo in ponedeljek, na praznik Marijinega Vnebovzetja. Za nedeljo 14. avgusta je že napovedan shod župljanov sv. Štefana iz Chicage. Pričakujemo romarjev tudi od blizu in daleč. Obakrat to je v nedeljo in ponedeljek bo služba božja ob 11. uri pri groti. Popoldne ob treh večernice. V nedeljo zvečer v mraku bo rimska procesija na hribu okoli jezera. Takoj nato bo Mr. Anton Grdina kazal zanimive slike, ki nas bodo v duhu ponesle v našo ljubo domovino. Pričakujemo zato prav obilne udeležbe.

Letni shod župnije sv. Jurija iz So. Chicage bo v nedeljo 21. avgusta; seveda so tudi drugi romarji nam dobrodošli.

Zadnji romarski shod to leto bo v oktobru prvo nedeljo, tudi tedaj bo služba božja ob 11. uri in nato "medeni piknik". Naš čebelar Rev. John pravi, da še ni nikdar imel tolike zaloge medu kot ga bo letos; zato bo mogel vsem postreči s tem sladkim božjim darom. Tako bo ž njim radodaren, da ga bo kdo samo za deset centov dobil toliko količino, za katero bi moral plačati celih deset dolarjev. Da se prepričate o resničnosti njegove trditve, pridite tedaj na medeni piknik, h kateremu Vas že sedaj povabijo

Slovenski frančiškani.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo po dnevnem kurzu in so dostavljene prejemnikom brez vsakega odbitka na dom potom pošte. Včeraj so bile naše cene:

V Jugoslavijo: Za:	Din:	V Italijo: Za:	Lir:
$ 2.55	100	$ 6.50	100
$ 5.00	200	$ 12.25	200
$ 7.20	300	$ 30.00	500
$10.00	420	$ 57.00	1000
$11.65	500	$112.50	2000
$23.00	1000	$167.50	3000

Pri večjih svotah poseben popust

Za izplačila v dolarjih:
Za $ 5.00 pošljite ..... $ 5.75
Za $10.00 pošljite $10.85
Za $25.00 pošljite $26.00

Vsa pisma pošljite na:
JOHN JERICH
1849 West Cermak Road
CHICAGO, ILL.

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglasite pri:

JOHN PRISEL.
15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO

ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN PRODAJALEC HIŠ.

Staro domovino v slikah

dobite v knjigi

'NAŠI KRAJI'

Vsebuje zbirko 87 krasnih fotografij v bakrotisku na finem papirju.

KNJIGA STANE V NOVI IZDAJI

$1.25

Slike so iz vseh delov stare domovine. Posebno Gorenjska je dobro zastopana s svojimi znamenitimi kraji. Za njo Dolenjska in Štajerska.

Naročite si to knjigo takoj. Naročilo pošljite s potrebnim zneskom na:

Knjigarna "Amerikanski Slovenec"
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

"A NJEGA NI..."

FRANC KOLENC — POVEST IZ SVETOVNE VOJNE.

Lahko si mislimo, kake občutke je imel Štefan prvi večer. Ko se je vsedel na trdo posteljo, mu je šlo na jok. Molče se je oziral krog sebe. Od vseh strani so se upirali vanj tuji pogledi. Novinci so bili večinoma Slovenci, mnogo pa je bilo med njimi tudi Nemcev, Madžarov in Hrvatov. Slovenci so se mirno razgovarjali. Hrvatje so bili nekoliko bolj glasni. Kričali so na vse grlo. Štefan jih ni razumel, iz mahanja rok pa je sklepal, da gre za postelje. Madžari so se hoteli polastiti onih postelj, ki so jih Nemci že zasedli. Neki čokati Madžar se je ravno lotil nemškega dolgina, ki je najbolj kričal, ko so se vrata odprla in je vstopil visok kaplar.

— Mir! — je zagrmelo po sobi, da so se šipe stresle.

Liki izklesan kip je stal visoki, suhi kaplar pri vratih s stisnjenimi ustmi in naježenim obrvmi. Iz oči mu je švigal srd. Rekli so mu "polbog" stotnije. V tem trenutku je res bilo na njem nekaj mogočnega.

Ko da bi prerezal je nastal v sobi mir. Sovražna tabora sta se potuhnila. Mali Madžar je za hrbti tovarišev iskal zavetja, nemški dolgin pa je sklonil glavo med rame, ko da bi ga kdo polil z mrzlo vodo.

— Kdo je kričal? — se je zganil kaplar in šel proti gruči. Pred dolginom se je ustavil.

— Kdo je kričal? — je vprašal bolj glasno in je premeril vsakega od pet do glave.

V novincih je zastala kri. Od očetov in starejših bratov so doma slišali, da je kaplar v vojski hujši od hudiča, zato so se tresli. Mali Madžar je počepnil in pričakoval ugodnega trenutka, da bi junaško smuknil pod posteljo. Dolginova glava je zlezla čisto med rameni, revež je sedel ko kup nesreče. Zdelo se mu je, da ga kaplar prebode z očmi.

— Kdo je kričal? — je zopet zagrmel kaplar. Zgrabil je dolgina za rame in ga tako stresel, da so mu zobje zašklepetali.

— Go-go-ospod ka-plar — je zajecljal s strahom. — Ma-adža-ri-i . . .

Ko je kaplar slišal nemško besedo, se je v trenutku spremenil. Jeza se mu je ohladila. Nemec je bil tudi on, zato je čislal vse, kar je bilo nemškega.

— Kaj je bilo z Madžari? — je vprašal mirno. Potem pa je z jeznim pogledom ošvrknil gručo Madžarov.

Nemci so se opogumili. Tudi dolgin je pozabil na strah, ki ga je ravnokar prestal in se je pogumno vzravnal.

— Gospod kaplar — je pokazal na Madžare — ti so nam hoteli vzeti postelje.

— Ka-a-aj? — je zasikal kaplar.

— Mi smo zasedli te postelje — je nadaljeval dolgin — potem pa so prišli Madžari in so nas hoteli pregnati.

Kaplar je tako cifrasto zaklel, da ga je bil hudič vesel, ako ga je slišal.

— Marš od tukaj! — je iztegnil potem roko in velel Madžarom, da se odstranijo.

Kakor poparjeni so pobrali Madžari šila in kopita ter se podali v kot, kjer so se vrstile še prazne postelje.

— Takoj spat! — je ukazal nato kaplar. Še enkrat je preletel z očmi sobo in odšel.

Kaplarjev nastop ni bil breuspešen. Duhovi so se pomirili. Nemci so bili zadovoljni,Madžari pa so le na tihem škripali z zobmi. Samo mali čokati Madžar se je zopet v toliko ojunačil, da je nekaj glasno zagodrnjal, a nikdo ni vedel, ali je zahvalil Boga, da ga je rešil krempljev tega hudiča ali pa ga je prosil, da ga več ne bi videl.

Čez nekaj časa so bili fantje v postelji in v sobi ni bilo slišati živega glasu.

Štefan dolgo ni mogel zaspati. Vse polno je bilo vtisov, ki so se mu v nočni tihoti vračali v spomin. Zadnji dogodki so drug za drugim oživeli: slovo od Minke, materina bol, ločitev od tovarišev, prizor s kaplarjem. Naposled se je zamislil v bodočnost. Ni mu obetala nič prijetnega. Najprej bo moral poslušati kričanje in kletve kaplarjev in narednikov, potem pa ga čaka na bojišču trpljenje in morda celo — smrt. Težke so bile Štefanove misli in ko je naposled zadremal, je bil čisto zmučen . . .

Jutranji zarji še ni bilo sledu, ko se je oglasila na dvorišču kasarne trobenta. Novinci se še niso niti prav zavedli, kaj to pomeni in so se že odprla vrata.

— Po koncu! — je zakričal vojak, ki je požarčil.

Spanec je izginil iz oči. Fantom je oživel v spominu kaplarjev nastop in mislili so, da zopet izbruhne nevihta, ako ne bodo dovolj hitri. Na mah so se dvignili in kakor prikovani sedeli vsak v svoji postelji. Šele takrat so se nekoliko umirili, ko so videli, da ni zakričel nad njimi kaplar, marveč navaden vojak.

Predolgo bi se mudili, ako bi hoteli opazovati novince pri umivanju in oblačenju. Naj bo dovolj, ako vemo, da je marsikateri brisal s čela pot, ko je "likal" svojo posteljo. To pa tudi ni karsibodi. Odeja mora biti napeta ko koža na bobnu. Predno jo novinec tako nategne, je treba precej truda. Naposled pa je bilo vendar vse v redu in dnevničar je dal znak za zajutrk.

Videti je bilo treba obraze, ki so jih delali fantje, ko so okusili črno čorbo, ki je nosila lepi naziv "črna kava". Ko bi jo bil okusil kak Turek, ki je izvedenec za črno kavo, bi ogorčeno protestiral. Sicer pa se tudi naši novinci niso držali preveč sladko, ko so jo okusili. Nekateri so jo požirali, ko da bi tlačili po grlu navzdol trde skorje. Drugi pa so nakremžili obraz, tako da človek ni vedel ali jim gre na jok ali na smeh.

— Az ördögbe, olyat meg nem ittam (Za vraga, kaj takega pa še nisem pil) — je debelo pljunil naš mali madžarski znanec in je razlil rujavo vodo po tleh.

— Koman, jo dolgunk lesz az lyn csöcse mellett (Prijatelj, imenitno se bomo gostili s tako čorbo) — se je obrnil nato k svojemu tovarišu, ki ni vedel ali bi naj izlil neužitno tekočino ali pa bi jo izpil za pokoro.

Žalostno je prikimal malemu tovarišu. Spomnil se je na imenitni madžarski gulaš, ki se mu je kar smejal, ko se je vsako jutro gostil z njim. Poželjivo je obračal oči kakor maček, ko vidi kos mesa pa ga ne more doseči. Naposled je dvignil skodelo in v dušku izpil kar je bilo v njej.

(Dalje prih.)

NOVI SVET je poučen, zabaven in zanimiv slovenski mesečnik v Ameriki.

Prinaša zanimive zgodovinske podatke o ameriških Slovencih, poučne članke, zanimive črtice iz življenja slovenskih izseljencev in lepe povesti. Stane na leto samo $2.00; za Kanado in inozemstvo $3.00. — Naročnino je poslati na:

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Columbia plošče

25059—**Jaka na St. Clairu**, polka
Clevelandski valček, inštr. trio 75c

25060—**Ziben širt za ples**
Šuštar polka, harmonika 75c

25061—**Žužemberk polka**
Zadnji poljub, valček, harmonika duet 75c

25062—**Povšter tanc**
Ribenška polka, harmonika in kitare 75c

25063—**Ančka pojd plesat**, valček
Treplan za ples, harmonika in inštr. 75c

25064—**Ribenška**, I. del
Ribenška, II. del, moški kvartet 75c

25072—**Štajerska**
Moj prijatelj, polka, moški kvartet 75c

25073—**Zveličar se rodi**
Zakaj svetlobe. Poje moški kvartet Jadran 75c

25074—**Sokolska koračnica**
Kje je moja, harmonika in kitare 75c

25075—**Slovenske pesmi**
V slovo, ženski duet in klavir 75c

25079—**Danici**
Domače pesmi, ženski duet in klavir 75c

25082—**Bod' moja, bod' moja**
Nebeška ženitev, Anton Šubelj, bariton 75c

25083—**Čez Savco v vas hodiš**
Sladki spomini, ženski duet in klavir 75c

25084—**Nočni čuvaj**
Pevec na note 75c

25085—**Cingel congel**
So ptičice zbrane, ženski duet in klavir 75c

25087-F—**Tiha luna**, moški kvartet, petje
Rojakom, moški kvartet, petje 75c

25089-F—**Kje je moj mili dom**, narodna
Moja ljubca je . . ., narodna, Ant. Šubelj 75c

25090-F—**Megla v jezeru**, narodna
Zaspanček, narodna, Ant. Šubelj 75c

25091-F—**Oj pastirčeki, božji ljubljenci,**
Vsi verni kristjani, božična, poje A. Šubelj 75c

25095-F—**Sladke vijolice**, valček
Double Eagle, koračnica, harmonike 75c

25096-F—**Treba ni moje ljubce plavšati,**
Ko ptičica ta mala, poj. M.Udovič in J.Lavše 75c

25097-F**Dekle to mi povej,**
Pastir, bariton, A. Šubelj 75c

25099-F—**Zvedel sem nekaj novega,**
Micka, ženski duet, Udovič in Lavše 75c

25102—**Morje adrijansko**, pevsko društvo Zora,
Ciciban, bariton Ant. Šubelj 75c

25104-F—**Gozdič je že zelen,**
Po gorah je ivje, petje Udovič in Lavše 75c

25107—**Dobro jutro, ljubca moja,**
Ko dan se zaznava, žensko petje, duet 75c

25108—**Od kje si dekle ti doma**, valček,
Zgaga polka, Lovšn, harmonika 75c

25112—**Oh, uraže bije**, duet,
Narodne pesmi, M. Udovč in J. Lauše 75c

25114-F—**Dekleta v kmečki brivnici,**
Pridi sveti Martin, Adrija in Dajčman 75c

25115-F—**Jest pa eno ljubco imam,**
Imam dekle v Tirolah, Udovich in Lauše 75c

25116—**Dobro srečo za kravo rdečo,**
Živela je ena deklica, Adrija-Dajčman 75c

25117—**Selsko veselje,**
Ljubca je videla, ženski duet 75c

25126—**Vetrček po zraku gre,**
Kaj sem prislužil, Udovich in Lauše 75c

25127—**Brez cvenka in brez soli,**
Predpustna, kom. scene, Adrija, Hojer trio 75c

25130—**Velikonočna,**
1. in 2. del, duet, moški in ženski gl. 75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošiljamo.

Naročilom priložite potrebn znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošiljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljatve. — Naročila blagovolite poslati naravnost na

KNJIGARNA AMER. SLOVENEC

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

O birmi in o . . .

Piše se Frances Mihevc, Salem, O., doma je iz Radomelj in v "Prosveti" piše o "spominih na birmo". Saj res. Birmana je bila, ostala bo birmana, misli, da ji bo rdeča barva to birmo izbrisala, kakor je izbrisala marsikaj, ampak vsa nekdanja radomeljaška in sedanja amerikanska rdečkarija ne bo izbrisala birme. Ako mi ne verjame, naj malo počaka, poleg Radomelj in socialdemokratov je še marsikaj, in na marsikaj je treba počakati, tudi g. Kristan je tega mnenja radi zlatih časov tam za gorami, dasi tudi on še ni prišel na konec, kakor misli.

Kako srečni (??) so neki ljudje, ko mislijo, da "se jim je lesa odprla" kakor pravimo, ker so prišli malo v dotiko s kako social-demokracijo, s kakim listom, N. pr. v tem slučaju s Slovenskim Narodom,Rdečim Praporom, Edinostjo.. Vsaj bivši škof Jeglič pa je bil tak, da se mu lesa ni odprla, še več, hud je bil tam pri birmi v Radomljah na te liste, in do smrti ni prišel na to, kakor je prišla birmana Frances Mihevc, da "ti listi niso bili nič škodljivi izobrazbi naroda", in je bil škof hudo hud na nekaj celo dobrega, kar je izobrazba, dasi je za izobrazbo naroda skoroda iz svojega ustanovil celo in prvo prav slovensko gimnazijo. Glej ga — no — tega škofa, ki rohni zoper to, "kar nič ni škodljivo za izobrazbo naroda", pa sam zida celo gimnazijo. Ampak očividno škof Jeglič ni toliko razumel o izobrazbi, kakor razume Frances Mihevc, saj bi ne bila tako huda na hudega škofa, ko bi škof malo več vsaj razumel o izobrazbi.

Pa je poleg tega, kar je pisano po Francki Mihevc v Prosveti, še nekaj več in na isti strani pisano tudi po gl. tajniku F. A. Vidru. Malo neke — hudičeve robe je. In ta hudičeva roba je zopet taka, kakor bi ne bilo nobene hudičeve robe. Frances Mihevc trdi: "..pred materami, ki so slepo verjele "Kristusovim namestnikom" — mojstrom v strašenju nevednih s peklom in hudičem". There we are. Ženske in materé so bile — nevedne in so slepo verjele, in mojstri s škofom na čelu so bili ptiči v strašenju s peklom in hudičem, kar pač po mislih te pisateljice pomeni, da škof in še drugi mojstri le strašijo s hudičem, s hudičevo in peklensko robo, ampak Frances Mihevc zdaj ni med nevednimi ženskami, ker ona natanko in za gvišno ve, da ni nobene hudičeve in peklenske robe, in je škof le neko strašilo, kakor je strašilo v zelnjaku za zajce. Ali bi ne bilo bolj pametno za škofa, da bi bil vzel v roke Slovenski Narod in Rdeči Prapor in Edinost in...da bi se izobrazil in bi potem ne strašil na kakem kurniku, kakor ta Frances Mihevc imenuje leco. To so težave na svetu, ko škof govori o peklu in hudiču, pa svari pred nekimi listi, ko bi imel on sam te liste prebirati, da bi prišel, kakor je prišla Frances Mihevc, do sladkega (?) spoznanja, da ni nobene hudičeve in peklenske robe, in vse skupaj le golo strašilo škofovo in nekih 'Kristusovih namestnikov'. To je prvi del.

Drugi del o hudičevi robi, da ni nobene hudičeve robe, ima gl. tajnik Vider na isti strani. Poslušajte. Tam doli v Kaliforniji ga je zavleklo tudi v tempel znane Aimee Semple McPherson. Obisk zaključuje: "je pa tudi resnica, da je še veliko ljudi obojega spola, ki se bojijo hudiča, kakor smo se v stari domovini bali 'parklja'. Ta bojazen bo tudi odpravljena, ko izobrazba prežene praznoverstvo iz človeških možganov". Mit Verlaub, g. Vider. Zadeva s "parkljem" je eno, tista zadeva s hudičem je pa drugo. Parklja odstranijo leta, ker ga pač ni, je le pri otroških možganih, ampak če je hudič, potem ga ne bo odstranila nobena in še tako rdeča izobrazba. Nobena izobrazba, prosim, če hudič je. Če pa ni hudiča, potem niti izobrazbe ni treba, ker odpraviti se ne more, česar ni. Tako je s to — hudičevo robo.

Z ljudmi, ki kratkomalo vse zanikajo, tajijo, ne moreš govoriti v positivnem smislu, ker se ti v obraz smejijo. Kaka beseda je mogoča le pogojno. Kako je toraj pogojno s to hudičevo robo- Tako — le:

Ako je vse, kar je zvezano s pojmom "hudiča" le bluff, potem je — oprostite — bluffal v prvi vrsti Kristus sam, ki je najmanj "modri iz Nazareta", in od prvega papeža in škofa do sedanjega papeža in zadnjega kaplana bluffa že 2 tisoč let vsa katoliška cerkev. Katoličanov je do 400 miljonov. Vsi ti bi bili več ali manj pod vplivom golega bluffanja, eni kot "mojstri pri strahovanju", kakor trdi Frances Mihevc, drugi kot "nevedni". Ali ni to vrlo žalostno? Pač recimo, da bi bila vsa hudičeva roba le bluffanje. Ako je le golo bluffanje, potem je enak bluff vsaka vera na Boga, posmrtnost, plačilo ali kazen, in materializem in ateizem je najčistejša resnica. Recimo, da je tako. Žalostno bi bilo, ampak s smrtjo je potem konec vsega tako pri bluffarjih, kakor tudi pri ateistih v njih resnico vred. Kaj je na tem, da eni strašijo z nekimi parklji, drugi pa se pustijo strašiti? Žalostno bi bilo, to je vse, kar bi se moglo reči.

Ako pa hudičeva roba ni noben bluff, potem je bluff ves ateistični materializem, in prav nobena ateistična, rdeča, materialistična izobrazba resnice o hudičevi robi ne more odstraniti, ker vsaka resnica je nepremagljiva. Prav tajenje in zanikanje je resnično bluffanje, in če bi prodrla rdeča izobrazba prav do zadnjega človeka, bi nobena izobrazba resnice ne mogla odstraniti, ko resnica ostane na vekov veke resnica. Niti s koncem sveta še potem nikakor ni konca. Vsaj "bluffarji" lahko mirno zrejo bodočnosti v oči, ker bi bil s koncem konec, precej strahu, ne strašenja, bi pa bilo tudi pri koncu za vse rdeče izobražence, ker s koncem bi še ni bilo konca.

Gosh, da je hudo hudo v vsakem slučaju, celo pogojno da je hudo s to hudičevo robo.

—o—

Nesreča delavca

Alojzij Kovač, 28 letni klepparski pomočnik v Mariboru je bil zaposlen s kuhanjem smole. Naenkrat je iz Lonca brizgnila žareča smola in ga hudo opekla po obrazu in rokah. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.